

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ПРОТОКОЛ № 06
засідання круглого столу із стейкхолдерами
кафедри екології
23 травня 2022 р.

м. Житомир

Голова – завідувач кафедри екології, кандидат технічних наук, доцент Ірина ПАЦЕВА.

Секретар – доцент кафедри екології, кандидат педагогічних наук, доцент Олена ГЕРАСИМЧУК.

Були присутні: Оксана АЛПАТОВА, Михайло ВІНІЧУК, Ірина ВОЙНАЛОВИЧ, Ірина ГАЄВСЬКА, Олена ГЕРАСИМЧУК, Ірина ДАВИДОВА, Ірина ДЗЮБЛИК, Людмила ДЕМЧУК, Василь ДОРОЩЕНКО, Тетяна ЄЛЬНІКОВА, Оксана ІВАШКІНА, Роман ІЛЛІН, Ганна КІРЕЙЦЕВА, Марія КОРБУТ, Артур КОРНІЮК, Володимир КОТЕНКО, Володимир КРАСНОВ, Тетяна КУРБЕТ, Сергій ЛИКО, Олександра МИХАЛЬЧУК, Олександр МЕДВІДЬ, Вікторія МЕЛЬНИК-ШАМРАЙ, Тетяна МЯНОВСЬКА, Людмила НОНІК, Максим ОСТРОГЛЯД, Ольга ПАЛІЙ, Ірина ПАЦЕВА, Роман РАДЧЕНКО, Оксана РИБАК, Тетяна СІКАЧ, Галина СКИБА, Олександр ТОЛКАЧ, Олена УВАЄВА, Анастасія ХИЛЬЧУК, Зоя ШЕЛЕСТ, Богдан ШИЦОВ, Ольга ШОМКО, Катерина ЧЕПЕЛЬ.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення вимог роботодавців до підготовки фахівців за спеціальністю 101 «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» (інформація декана гірничо-екологічного факультету Володимира КОТЕНКА).

2. Обговорення освітньо-професійної програми «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», її компонент (інформація гаранта освітньо-професійної програми «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» Ірини ДАВИДОВОЇ).

3. Обговорення змісту вибіркових дисциплін та визначення компетенцій, які мають набути здобувачі освіти в процесі їх вивчення, та програмних результатів, якими мають володіти (інформація гаранта освітньо-професійної програми «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» Ірини ДАВИДОВОЇ).

4. Обговорення змісту виробничих та переддипломних практик, визначення компетенцій, які мають набути (закріпити) здобувачі освіти на практиках, та програмних результатів, якими мають володіти (інформація гаранта освітньо-професійної програми «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» Ірини ДАВИДОВОЇ). Обговорення можливостей поглиблення практичної складової підготовки здобувачів освіти (інформація декана гірничо-екологічного факультету, Володимира КОТЕНКА).

1. СЛУХАЛИ:

Володимир КОТЕНКО доповів про необхідність визначення вимог роботодавців до підготовки фахівців початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія».

ВИСТУПИЛИ:

Тетяна МЯНОВСЬКА (завідувач науково-методичного центру департаменту освіти Житомирської міської ради) висловила занепокоєння низькою зацікавленістю випускників освітньої програми у подальшому навчання за освітнім рівнем «бакалавр».

Ірина ГАЄВСЬКА (Еколог ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна») наголосила на позитивній практиці зустрічей представників підприємств із студентами випускного курсу з метою пояснення особливостей обраної спеціальності та напрямів роботи за фахом. Вона відзначила, що такі зустрічі підвищують вмотивованість студентів у якісному навчанні.

Ірина ДЗЮБЛИК (Головний спеціаліст відділу державного екологічного нагляду (контролю) поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами Державної екологічної інспекції Поліського округу) відзначила, що під час навчального процесу обов'язкова має бути висвітлено особливості дотримання природоохоронного законодавства під час військових дій.

УХВАЛИЛИ:

1.1. Прийняти до відома вимоги та пропозиції роботодавців до підготовки фахівців початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія».

1.2. Провести зустрічі представників підприємств із студентами 2 курсу з метою пояснення їм особливостей обраної спеціальностей та напрямів роботи за фахом.

1.3. Провести зустріч зі студентами 2-го курсу з метою роз'яснення щодо можливостей подальшого навчання та особливостей вступної компанії у 2022 році.

2. СЛУХАЛИ:

Ірина ДАВИДОВА доповіла про особливості освітньо-професійної програми за спеціальністю 101 «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», викладені у ній інтегральну, загальні та фахові компетенції, програмні результати навчання: мета програми – підготовка молодших бакалаврів за спеціальністю «Екологія» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти комплексу загальних та фахових компетентностей для застосування у професійній діяльності, вирішення типових спеціалізованих завдань у сфері екології, технологій захисту довкілля та раціонального збалансованого природокористування із урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку; інтегральна компетентність – здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері екології, технологій захисту навколишнього середовища і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів наук про довкілля і характеризується певною невизначеністю умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях; містить 9 загальних та 9 фахових компетентностей (учасники засідання ознайомлюються із переліком компетентностей); містить 13 програмних результатів навчання (учасники засідання ознайомлюються із переліком програмних результатів навчання).

ВИСТУПИЛИ:

Тетяна МЯНОВСЬКА (завідувач науково-методичного центру департаменту освіти Житомирської міської ради) відзначила, що в умовах дистанційного навчання дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками є особливо актуальним та вимагає проведення постійної роз'яснювальної роботи як під час вивчення відповідної дисципліни так і поза заняттями.

Олександр ТОЛКАЧ (Т.в.о. директора ТОВ «Гранітний кар'єр») відзначив, що нормативна база у сфері охорони навколишнього середовища постійно зазнає змін, то ж для промислового еколога дуже важливим є уміння працювати з інформаційними джерелами, здатність до самоосвіти.

Ірина ГАЄВСЬКА (Еколог ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна») висловила, що для еколога на підприємстві дуже важливим є уміння розробляти проекти і практичні рекомендації щодо захисту довкілля та раціонального природокористування.

УХВАЛИЛИ:

2.1. Прийняти пропозиції роботодавців до підготовки фахівців за спеціальністю 101 «Екологія».

2.2. Сформувати перелік компетентностей за освітньо-професійною програмою «Екологія» спеціальності 101 «Екологія»:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 - Здатність спілкуватися іноземною мовою.
 - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

- Здатність працювати в команді.
 - Здатність розробляти та управляти проектами.
 - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 - Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих, математичних та соціально-економічних наук.

- Здатність до оцінки впливу на довкілля процесів техногенезу, виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

- Здатність проводити спостереження та інструментальний і лабораторний контроль навколишнього середовища.

- Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи для захисту та раціонального використання повітряного та водного середовищ, земельних ресурсів, поводження з відходами.

- Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для пошуку інформації, проведення екологічних досліджень та візуалізації отриманих результатів.

- Здатність до використання міжнародного та вітчизняного досвіду для вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

- Здатність до розробки та управління природоохоронними заходами та/або екологічними проектами.

- Здатність організувати роботу на підприємстві відповідно до екологічних вимог та вимог охорони праці.

- Здатність проводити оцінку загальної екологічної ситуації.

2.2. Сформувати перелік програмних результатів за освітньо-професійною програмою «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія»:

- Розуміння основних екологічних законів, правил та принципів охорони довкілля та природокористування, управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

- Розуміння основних принципів, концепцій, проблем в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

- Навички оцінки стану довкілля та інструментального і лабораторного контролю.

- Здатність виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття, вирішувати проблеми формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
- Уміння розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів.
- Здатність до прогнозування та попередження впливу технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище та організм людини.
- Уміння формувати тексти, робити презентації та повідомлення, доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу.
- Здатність поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату у сфері захисту навколишнього середовища та раціонального природокористування.
- Здатність підвищувати професійний рівень шляхом використання інформаційних джерел, продовження формальної освіти та самоосвіти, виконання наукових досліджень.
- Здатність розробляти проекти і практичні рекомендації щодо захисту довкілля та раціонального використання повітряного та водного середовищ, земельних ресурсів, поводження з відходами.
- Здатність застосовувати практичні навички одержання та візуалізації інформації щодо поточного стану різних компонентів довкілля.
- Здатність до самостійного планування і виконання та формування результатів екологічних завдань та проектів.
- Здатність до проектування систем і технологій захисту навколишнього середовища та забезпечення їх функціонування.

3. СЛУХАЛИ:

Ірина ДАВИДОВА доповіла про необхідність обговорення змісту вибіркової дисципліни (вибіркових компонент) освітньо-професійної програми «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» та визначення компетентностей, які мають отримати здобувачі освіти в процесі їх вивчення, та програмних результатів, якими мають володіти. Зокрема доповідач наголосила, що варіативна складова освітньо-професійної програми має зазнавати постійних змін у відповідності до потреб виробництва, відповідати сучасним вимогам до підготовки фахівців в сфері екології та забезпечувати необхідний рівень знань та навичок для роботи у галузі охорони навколишнього середовища відповідного регіону та країни загалом.

ВИСТУПИЛИ:

Роман ІЛЛІН (Перший заступник начальника Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства) наголосив на тому, що забезпечення екологічної безпеки є надзвичайно важливим у воєнний час та

запропонував ввести відповідну дисципліну до переліку вибіркових компонентів.

Тетяна МЯНОВСЬКА (завідувач науково-методичного центру департаменту освіти Житомирської міської ради) відзначила, що на шляху до європейської інтеграції посилюється співпраця України та країн Європейського союзу. Серед інших форм співпраці значного розвитку набула реалізація спільних проектів у тому числі й екологічного спрямування. Тож уміння написати якісну проектну заявку, представити її на розгляд та здійснювати реалізацію проекту є надзвичайно важливим для фахівців-екологів.

УХВАЛИЛИ:

3.1. Врахувати рекомендації роботодавців при розробці навчальних програм вибіркових дисциплін.

3.2. Сформуванати перелік вибіркових дисциплін загальної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» (із зазначенням року/семестру вивчення дисципліни та її обсягу):

- дисципліна «Основи туристичної діяльності» (3 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Розвиток комунікативних навичок» (3 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Психологія» (3 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Дисципліни із каталогу загальної підготовки університету» (3 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Геологія з основами геоморфології» (4 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Гідрологія» (4 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Ґрунтознавство» (4 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Дисципліни із каталогу загальної підготовки університету» (4 кредити ЄКТС, 1 курс);
- дисципліна «Планування та організація територій» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Паспортизація геосистем» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Фізіологія людини та валеологія» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Система формування здоров'я та безпека харчування» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Біофізика та біомеханіка» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Біологічна оцінка якості води» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Оцінка стану та захист довкілля» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Картографія з основами комп'ютерних технологій» (частина 1) (4 кредити ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Топографічні методи в екології» (частина 1) (4 кредити ЄКТС, 2 курс);

- дисципліна «Обґрунтування екологічних проєктів» (4 кредити ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Реабілітація забруднених територій» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Надрокористування» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Екологія ґрунтів та надр» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Захист і відновлення деградованих земель» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Технології захисту ґрунтів та надр» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Управління земельними ресурсами» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Біотехнології» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Промислова екологія» (4 кредитів ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Картографія з основами комп'ютерних технологій» (частина 2) (4 кредити ЄКТС, 2 курс);
- дисципліна «Топографічні методи в екології» (частина 2) (4 кредити ЄКТС, 2 курс).
- дисципліна «Основи екологічної безпеки» (4 кредити ЄКТС, 2 курс);

4. СЛУХАЛИ:

Ірина ДАВИДОВА доповіла про необхідність обговорення змісту ознайомчої, виробничої та переддипломної практик освітньо-професійної програми «Екологія» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» та визначення компетентностей, які мають набути (закріпити) здобувачі освіти на практиках, та програмним результатом, якими мають володіти. Метою виробничої та переддипломної практик є формування в майбутнього спеціаліста професійних знань з екологічних аспектів господарської діяльності, закріплення набутого досвіду та безпосередня практична підготовка до самостійної високоефективної роботи на посаді інженера-еколога в сільськогосподарських, промислових, природоохоронних та інших організаціях; збір інформаційних матеріалів для кваліфікаційної роботи. Зміст практик має бути сформований таким чином, щоб максимально відповідати меті практик.

Володимир КОТЕНКО доповів про важливу роль практичної компоненти у підготовці висококваліфікованих спеціалістів. Він наголосив, що для успішної роботи з обраної спеціальності сучасний молодий фахівець поряд із глибокими теоретичними знаннями повинен мати необхідні уміння і навички для ефективного їх застосування на практиці. Практична підготовка поряд з навчальними заняттями і самостійною роботою є однією із важливих форм організації навчального процесу, від якості якої залежить конкурентоздатність випускників ВНЗ на ринку праці.

ВИСТУПИЛИ:

ТОЛКАЧ Олександр (Т.в.о. директора ТОВ «Гранітний кар'єр») відзначив, що для професійного еколога важливим є не так усунення наслідків впливу на довкілля як здатність прогнозувати та попереджати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище та організм людини.

ГАЄВСЬКА Ірина (Еколог ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна») висловила, що дистанційне навчання обмежує можливості здобувачів освіти у виробі підприємства для проходження практики, тож випускова кафедра має більше уваги приділити залученню баз практики за місцем перебування здобувачів освіти, які переважно проживають у невеликих населених пунктах.

МЕДВІДЬ Олександр (Директор ТОВ «ЕКО-МБ») відзначив, що уміння управляти природоохоронними проектами є дуже важливою практичною навичкою фахівця з охорони навколишнього середовища.

УХВАЛИЛИ:

4.1. Сформулювати рекомендації щодо змісту виробничої практики та переддипломної практик освітньо-професійної програми «Екології» початкового (молодший бакалавр) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» та визначення компетентностей та програмних результатів за переддипломною практикою:

1) компетентності:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

- Здатність розробляти та управляти проектами.

- Здатність до оцінки впливу на довкілля процесів техногенезу, виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

- Здатність проводити спостереження та інструментальний і лабораторний контроль навколишнього середовища.

- Здатність до використання міжнародного та вітчизняного досвіду для вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

- Здатність до розробки та управління природоохоронними заходами та/або екологічними проектами.

- Здатність організувати роботу на підприємстві відповідно до екологічних вимог та вимог охорони праці.

2) програмні результати навчання:

- Розуміння основних екологічних законів, правил та принципів охорони довкілля та природокористування, управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

- Розуміння основних принципів, концепцій, проблем в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- Навички оцінки стану довкілля та інструментального і лабораторного контролю.
- Уміння розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів.
- Здатність до прогнозування та попередження впливу технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище та організм людини.
- Уміння формувати тексти, робити презентації та повідомлення, доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу.
- Здатність поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату у сфері захисту навколишнього середовища та раціонального природокористування.
- Здатність розробляти проекти і практичні рекомендації щодо захисту довкілля та раціонального використання повітряного та водного середовищ, земельних ресурсів, поводження з відходами.
- Здатність застосовувати практичні навички одержання та візуалізації інформації щодо поточного стану різних компонентів довкілля.

Голова

Секретар

Ірина ПАЦЕВА

Олена ГЕРАСИМЧУК